

Kultur- og Fritidsforvaltningens udkast

November 2005

Kulturpolitisk Redegørelse

2005

Kultur- og Fritidsforvaltningen
Kunst & Kultur

Indholdsfortegnelse

Indledning

Afsnit 1: Kulturpolitikens præmisser

Afsnit 2: Københavnerne

Forskellige livsformer

Børn

Unge

Nye danskere

Afsnit 3: Nærmiljøets kulturliv

Kulturhuse

Udvikling i byrum

Afsnit 4: Det professionelle kunst- og kulturliv

Rytmisk musik

Klassisk musik

Teater

Billedkunst

Film

Museer

Nye initiativer

Afsnit 5: Temporær kunst og kultur

Festivaler og kunst i byens rum

Internationalt samarbejde

Den kreative by

Indledning

Dette er Kultur- og Fritidsforvaltningens udkast til Kulturpolitisk Redegørelse for Københavns Kommune. Kulturpolitisk Redegørelse beskriver strategierne for Københavns Kommunes understøtning af den udøvende og medvirkende kunst og kultur samt bevaringen og tilgængeligheden af kulturarven i København.

Kulturpolitisk Redegørelse er udarbejdet af Kultur- og Fritidsforvaltningen på grundlag af Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning på mødet den 22. april 2004. Redegørelsen er i bred høring ind til den 17. oktober 2005. Det endelige forslag til redegørelsen forventes behandlet i Kultur- og Fritidsudvalget den 8. december 2005.

Kulturpolitisk Redegørelse omhandler den udøvende og medvirkende kunst og kultur på scener, i kunstinstitutioner, i Københavns offentlige rum og kulturhusene.

Kulturpolitisk Redegørelse indgår som en del af Københavns Kommunes samlede kulturpolitik, der ud over kunst og kultur omfatter områderne: idræt, frivillige foreninger og biblioteker. Det fælles udgangspunkt er kunstens og kulturens betydning for udviklingen af København, som blandt andet er beskrevet i Københavns Kommuneplan 2004. De bærende principper for kunstnerisk og kulturel virksomhed er fastlagt i Kulturpolitisk Redegørelse.

Prioriteringerne inden for de øvrige kulturpolitiske områder bliver hver især beskrevet i selvstændige redegørelser. Det er ”Idrætspolitisk redegørelse 2004”, ”Redegørelse om de kulturelle foreningers vilkår” fra 2003 og ”Biblioteksredgørelsen”, som forventes udarbejdet i første halvår af 2006.

Der foregår en løbende koordinering i mellem områderne, således at det kulturpolitiske grundlag er det samme uanset, hvilken indgang borgerne har til Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Der arbejdes hen imod en samling af de enkelte redegørelser, når der foreligger redegørelser fra alle Kultur- og Fritidsforvaltningens områder.

Afsnit 1

Kulturpolitikens præmisser

Kulturen er dét, der udgør den sociale sammenhængskraft i et samfund. Kulturen er i bred forstand dét, der giver os identitet. Kulturen og kunsten kan styrke, ændre og udfordre vores normer og adfærd over for hinanden.

Københavns Kommunes Kulturpolitik bygger på fire præmisser:

1. Kunst og kultur har sin egen værdi og skal ikke retfærdiggøres via andre mål end sine egne
2. Københavns Kommune er en del af en større helhed og påtager sig at være det kit, der skal binde byens kulturudbud sammen til en helhed.
3. Københavns kulturudbud skal både stimulere og udfordre København og byens indbyggere
4. Alt kan ikke tilfredsstille enhver og kunst og kultur har ikke én målestok for succes, men skal vurderes inden for sin egen præmis.

Præmisserne er nærmere defineret senere i dette afsnit.

De fire præmisser udgør værdigrundlaget for alle kulturpolitiske del-strategier. Del-strategierne, som beskrives i de efterfølgende afsnit, er inddelt i de fire grupper:

- Københavnerne
- Nærmiljøets kulturliv
- Det professionelle kunst- og kulturliv
- Temporær kunst og kultur

Mission og vision

Missionen for Københavns Kommunes kulturpolitik er at tilbyde kunst – og kulturoplevelser, der aktiverer, glæder og udfordrer.

Visionen er at skabe et København som er

- by for københavnere
- hovedstad og
- international by

der udvikler og tilbyder kultur og - og fritidsoplevelser inden for byens unikke rammer.

Kulturpolitikens fire præmisser

Københavns Kommunes kulturpolitik er baseret på 4 grundlæggende præmisser. Alle kulturpolitiske del-strategier bygger på disse 4 præmisser.

1 Kunst og kultur har sin egen værdi

Skabende kunst og kulturel aktivitet og produktion har en værdi i sig selv og skal ikke retfærdiggøres via andre mål end kunstens og kulturens for at opnå støtteværdighed.

Kunst- og kulturproduktioner kan være særdeles attraktive redskaber til at skabe synlighed om et givent emne. Det er derfor kun naturligt, at aktører med forskellige interesser i stigende grad søger at bruge blandt andet oplevelseskulturen til at fremme andre mål. Det kan for eksempel være mål om at skabe økonomisk vækst i samfundet, at styrke et nærdemokrati, at regulere en særlig adfærd i eller at fremme en kommerciel interesse.

Kunst- og kulturlivet bliver dog først for alvor rigt, hvis det formår at stimulere og udfordre mennesker, der bor, besøger og agerer i byen. Det kan kun lade sig gøre, hvis kunst- og kulturlivet har en stærk egen værdi, der ikke bliver overskygget af andre ønskede mål.

Derfor skal kunst- og kulturlivet have plads til at udvikle sig på egne præmisser. For såvel udøvende som for publikum opnår kunst- og kulturlivet allerstørst gennemslagskraft, når det først og fremmest appellerer til *lyst* eller nysgerrighed.

2 Københavns Kommune er en del af en helhed

Københavns Kommunes institutioner og kulturelle tiltag tegner langt fra det samlede kulturelle billede af København. Der er statslige institutioner, begivenheder støttet af private eller statslige fonde og puljer. Der er det kommercielle kulturliv og helt uafhængige tiltag. For at sikre en tilstrækkelig opbakning til udviklingen skal Københavns Kommune bestræbe sig på at være det *kit*, der knytter det samlede kulturliv sammen i en helhed, der giver byen en stærk identitet, lokalt, regionalt og internationalt.

For de fleste københavnere eller gæster spiller det ingen større rolle, hvorvidt deres kultur- eller kunstoplevelser er finansieret med statslige, private eller kommunale midler. For Københavns Kommune er det en stor fordel, at det er byen som helhed, der er præget af kunstnerisk og kulturel innovation; En øget interesse blandt publikum i én sammenhæng, vil kunne sætte positive spor andre steder. Mulighederne for kunstens og kulturens fornyelse forbedres desuden markant, når flere forskellige interesser påvirker arten af tiltag i København.

Med de mange interesser opstår dog også risikoen for en uhensigtsmæssig fordeling af støtte mellem og inden for kunstneriske og kulturelle genrer. Københavns Kommune bør derfor indtage en koordinerende position i de situationer, hvor flere instanser og institutioner i og uden for Københavns Kommune har indflydelse på det samlede kulturliv i København.

3 Kulturudbudet skal stimulere og udfordre Københavnerne

Når København vil slå sin position fast som hovedstad og storby af internationalt format, er Københavns *identitet* og københavnernes tilstedeværelse af stor betydning. De kunstneriske og kulturelle initiativer i byen skal kunne tiltrække københavnerne selv. For at København skal være et interessant sted at besøge, og et endnu mere spændende sted at bo må byens kulturliv have sit eget særpræg. De kulturelle begivenheder skal forholde sig specifikt til byens identitet og københavnerne.

Københavns identitet er under konstant forandring. Dog er byen i internationalt sammenhæng karakteriseret ved sin åbne og uhøjtidelige stil, der på en og samme tid er effektiv og tilbagelænet. København er en lille og lavt bebygget by med alle storbyens faciliteter. Byens geografiske struktur er under udvikling, og vandet har igen fået større betydning for byens liv. Brugen af havnen som strand er med til at understrege byens internationale karakter som ren, tryk og grøn.

Besøgende og tilflyttere til byen kommer sjældent kun på grund af en konkret kulturel begivenhed eller én speciel kunstinstitution. Det attraktive er Københavns særlige atmosfære, som netop formes af københavnernes måder at bruge byen på.

Kravet til de store internationale begivenheder skal derfor være, at de enten i udtryksform eller afvikling etablerer relevans for byen og dens indbyggere. Det kan enten ske gennem tilknytning til Københavns kunstneriske eller kulturelle aktører eller gennem valg af location og afviklingsform.

På samme måde gælder, at byens lokale kulturtilbud skal forholde sig til de omgivende kvarterer og de mange forskellige mennesker, som bor der. Det kan ske gennem lokal forankring af aktiviteterne i foreninger og institutioner og/eller inddragelse og udfordring af lokale begivenheder, befolkningsgrupper, tilgængelighed eller byrum.

4 Alt kan ikke tilfredsstillende enhver

København består af meget forskelligartede interesser. Enhver produktion og enhver institution vil i sagens natur aldrig kunne appellere lige meget til enhver. Til gengæld er der vigtige kvalitative gevinster at hente ved at sigte målrettet eller smalt – og helhjertet. Kunst og kultur har derfor ikke én målestok for succes i forhold til et publikum, men skal vurderes inden for sin egen præmis. I nogle sammenhænge vil en begivenhed appellere til mange, i andre vil smalle interesser blive tilgodeset.

Dermed vil en bred variation af behov blive tilfredsstillet. Men hvis kulturlivet i København alene tilrettelægges for at tilfredsstillende forskellige udtalte behov, vil københavnerne kun i mindre grad opleve at blive markant overrasket af byens kunst- og kulturliv. Københavns Kommune skal derfor fremme kunstneriske og kulturelle manifestationer, der rækker ud over de behov, der i forvejen er kendte. Det kan være tiltag, der midlertidigt ændrer de faste forestillinger om brugen af en given plads, en bygning eller et helt kvarter i byen. Det kan også være tiltag, der udfordrer menneskers forestillinger om et givent emne eller en kunstnerisk genre.

Når kunsten og kulturen formår at udfordre vante forestillinger i byen, vil der uundgåeligt opstå modsatrettede reaktioner. I en storby må enhver dog netop kunne forvente at få udfordret sine faste forestillinger

Afsnit 2

Københavnerne

- Flere og nye deltagere i kulturlivet

Det er meget forskellige grupper af mennesker med meget forskellige vaner og præferencer, som den samlede mængde af kulturelle tilbud skal kunne glæde og udfordre i København. Nogle har tradition for at gå i teatret, andre elsker alt, der tager afsæt i lokale netværk, mens atter andre aldrig har skænket nogen af delene en tanke. Kulturelle vaner og interesser kan og skal ikke pådømmes noget menneske. Men enhver kan inspireres til at møde nye udtryksformer, hvis de oplever at det har relevans.

Det skal være attraktivt for københavnernes at deltage i det kulturelle fællesskab, de ønsker, men de skal samtidig have reelle muligheder for at vælge nyt til.

⇒ Københavns Kommune og de enkelte institutioner skal beherske den vigtige balance-gang: at skabe relevans for nye udvalgte publikummer og deltagere og *samtidig* bevare en autentisk og professionel profil med et klart kunstnerisk eller kulturelt sigte.

⇒ Københavns Kommune skal til stadighed skaffe sig viden om de vaner og behov, der ændrer sig blandt befolkningen i takt med storbyens udvikling. Særligt skal kommunen være opmærksom på, om der er grupper af mennesker, der mangler at blive tilgodeset.

Forskellige livsformer

I publikationen ”Københavnslivsformer” fra 2004 foretog Københavns Kommune i samarbejde med analyseinstituttet Advice en undersøgelse af københavnernes forventninger til byen. I undersøgelsen blev fem livsformer fremhævet som særligt udprægede i København. Livsformerne er stærkt idealtypiske beskrivelser af ligheder mellem grupper af menneskers grundlæggende værdier og prioriteringer. Livsformernes værdier er ikke statiske, men forandringer foregår langsomt.

Situationen i København

I rapporten opstilles fem overordnede livsformer, som beskrives neden for.

* Fælles for alle er at mangfoldighed betragtes som en kvalitet. Nogle foretrækker at befinde sig lige dér, hvor mangfoldigheden er allerstørst. Andre foretrækker at udprægede forskelligheder først bliver rigtig synlige rundt om næste hjørne.

* Fælles for alle er også, at det er en værdi ved byen, at den rummer langt flere kulturtilbud, end man selv skal bruge. For de fleste er kulturlivet noget af det helt afgørende for, at de gerne vil bo i København eller den nærmeste omegn.

Hjem og fritidsliv skønnes at være de mest centrale værdier for næsten halvdelen af byens befolkning. For denne livsform er hjemmet, de lokale netværk og den lokale tilknytning af stor betydning. Tilstedeværelsen af luft og grønne områder, lokalmiljø, nærhed og ordentlige butikker bliver værdsat. Lokale problemstillinger er centrale og det forventes at de lokale faciliteter er i orden.

Karrierelivet er omdrejningspunkt for en livsform, der repræsenterer en anden stor gruppe af københavnere. Arbejdet, bylivet og nærheden til byens tilbud og kulturliv udgør centrale værdier. Bylivet skal være mangfoldigt, og byens kvarterer skal have særpræg og identitet. Karrierelivsformen er ikke specielt lokalt orienteret og opsøger tilbud og muligheder hvor i København, disse end findes.

En lille gruppe udgøres af *de selvstændige*. Det er lokale erhvervsdrivende, der bruger forholdsmæssigt meget tid på deres selvstændige erhverv i København. For denne gruppe er fremkommelighed af stor betydning. Ønsket om et godt image for byen, kvalitet og liv i bymiljøet står ligeledes højt på deres ønskeliste. Interesserne er på mange måder samstemmende med turistbranchens.

De såkaldt *udsattes* livsform omfatter mennesker, der i særlig grad ønsker sig et bedre lokalt miljø. Der skal være noget at mødes om og mere orden og styr på deres kvarter. De forventer desuden at kommunen lever op til dette ansvar. I flere af kvarterløftsområderne er denne livsform udbredt. Med de målrettede boligsociale indsatser, der gennemføres i disse år, arbejdes der fra mange fronter for at disse vilkår forandres.

Katalysatorerne udgør en stadig mere udpræget livsform, hvor arbejde og innovation, dynamik og livlighed er højt prioriteret. Det kan være selvstændige eller ansatte i kreative erhverv, som har den fælles bevæggrund: at få noget nyt og anderledes til at ske. Byens rammer skal være fleksible og præget af et fravær af kontrol og overvågning.

Det skønnes, at særligt de to livsformer *katalysatorerne* og *karrierelivsformen* i de kommende år vil blive mere og mere fremherskende blandt københavnere. Det er samtidig disse to livsformer, der i særlig grad tilfører kulturel eller økonomisk vækst til byen.

Strategi

1. Særlig målretning af indsatser til fordel for forskellige grupper af københavnere.
2. Støtte til projekter og begivenheder, der skaber umiddelbar og let adgang til kunstneriske og kulturelle oplevelser i byens offentlige rum.
3. Øget fokus på geografisk spredning af skabende kunst og kultur til de ydre kvarterer af København.

Nye udfordringer for København

Udfordringerne for Københavns Kommune bliver i de kommende år:

- ⇒ At øge viden om forandringer af kulturvaner og behov i København via systematisk dokumentation.
- ⇒ At skabe de gunstige betingelser for at fastholde og tiltrække mennesker, der tilfører byen innovation og vækst i kulturel forstand.
- ⇒ At sikre at den øgede fokus på vækst og fornyelse bliver til fordel for - og ikke på bekostning af - andre befolkningsgrupper i København.

Børn

Børnekultur kom for alvor på dagsordenen i København i midten af 1990'erne. Børnekulturen har gennem de seneste år gennemgået en markant udvikling, og har over en forholdsvis kort periode udviklet sig fra at være funderet i græsrodder til at være et kulturelt felt med professionelle produktioner for eller med børn.

Situationen i København

Et stadig stigende antal børnefamilier vælger at bosætte sig i København. Antallet af børn og unge i alderen 0-16 år er således steget med 22 % over de seneste 10 år. Børn op til 16 år udgjorde i 2004 16,3 % af byens befolkning. Opfattelsen af at også børn har brug for og krav på kulturelle aktiviteter og oplevelser af høj kvalitet, har vundet indpas i København.

Børn er ikke så mobile som voksne. Derfor foregår megen børnekulturel virksomhed i København lokalt, enten med udgangspunkt i biblioteker, kultur – og børnekulturhuse eller lokale foreninger. Udbudet og kvalitet varierer meget fra bydel til bydel.

Sideløbende med de lokale børnekulturelle tiltag varetager større kunstscoler et professionelt skabende eller formidlende arbejde med kunst og kultur for børn. Det er blandt andet Musikskolen og Billedskolen, Ung Dansescene, Dans i Nordvest, Projekt Anima, Børnefilmfestivalen Buster, Børnejazzen under Jazz-festivalen, børneteatre og skoletjenesten på kulturinstitutioner som f.eks. Thorvaldsens Museum, Nikolaj Udstillingsbygning og Bymuseet.

Strategi

Københavns Kommunes strategi for børnekulturen bygger på intentionen om, at der skal skabes rammer, tid, rum og mulighed for at alle københavnske børn, uanset sproglig, kulturel eller social baggrund i deres hverdag kan møde, fortolke og bearbejde kulturelle indtryk. Strategien indeholder tre indsatsområder:

1. Involvering af flere professionelle kulturinstitutioner i børnekulturelle aktiviteter, herunder skoletjeneste.
2. Professionalisering og forbedret facilitering af lokale børnekulturelle aktiviteter.
3. Øget geografisk spredning af tilbud.

Nye udfordringer for København

I de kommende år bliver udfordringerne for København:

⇒ At udbygge og samle de lokale børnekulturelle tilbud med forankring i de lokale kulturhuse og på biblioteker, for at frigøre administrative ressourcer til fordel for kulturelle aktiviteter.

⇒ At arbejde for en forbedret geografisk spredning af professionelle kulturtilbud til børn på tværs af institutioner i de lokale områder. Dette vil ske via det bydækkende kulturprogram Sommer for Børn, via kultur- og børnekulturstederne og via Byens Børns arbejde for at fremme lokale initiativer i Københavns 15 bydele.

⇒ At forpligte de professionelle kulturinstitutioner til at påtage sig formidlende opgaver i forhold til børn.

⇒ At arbejde for at øge synligheden af andelsforeningen Byens Børn.

Unge

Unge kultur er ét af de mest omfattende kulturelle felter og samtidig det mindst afgrænsede. Unge kan omfatte enhver tænkelig aldersinddeling fra 12 til 30 år, hvilket vidner om at feltet dækker over nogle meget forskellige typer indsatsområder i kommunalt regi; Det kan i princippet dække over alt fra fritidsklubber til professionelle kulturprojekter. I 2004 udgjorde unge i alderen 18 til 28 år 25 % af Københavns befolkning

Situationen i København

Gruppen af unge i København er langt fra nogen entydig størrelse. Den omfatter unge under uddannelse, uden arbejde, med børn, af anden etnisk oprindelse, med ingen eller stor kunstnerisk interesse osv. Fælles for størsteparten er imidlertid, at de er i færd med at forme deres selvstændige identitet med de valg og præferencer, der følger med.

Mange unge er både brugere og skabere af kulturelle udtryksformer. Blandt unge opstår mange nye kulturelle tendenser. Samtidig er de unges egne udtryk ofte af meget stor betydning for deres identitetsdannelse og kulturelle ståsted. Vilkaerne for unge menneskers aktiviteter er derfor både af betydning for byens kulturelle udvikling og for de unges egen mulighed for at have indflydelse på og at deltage i kulturelle fællesskaber.

Københavns Kommune støtter unges kulturprojekter med økonomi, viden, kompetencer og faciliteter. Københavns Kommune vil sikre, at alle unge københavnere har lige mulighed for at gennemføre kulturprojekter. Unge københavnernes projekter strandede ikke altid, fordi der mangler økonomi, men lige så ofte på grund af manglende viden om, hvordan der søges tilladelser, fonde m.v. eller på grund af uøvede kompetencer til at komme fra idé til afvikling. Ofte mangler de også faciliteter til planlægning af deres projekter.

Både Projektrådgivningen og Folkeoplysningsområdet bistår unge foreninger med rådgivning og i mange tilfælde økonomisk støtte. Også den stigende mængde aktiviteter blandt unge, der ikke er foreningsorganiseret søges understøttet via puljer, forsøgsprojekter og i Ungdomskulturhuset KraftWerket. Ungdomsinformationen formidler boliger og - sammen med Useft - informationer om kulturelle muligheder i København. Indsatsområderne omfatter typisk unge op til 25 år, dog med flydende øvre og nedre grænser afhængigt af de enkelte tiltag.

I en kommende børne- og familiepolitik, der udarbejdes på tværs af udvalgsområder i Københavns Kommune indgår kultur- og fritidsindsatsen for de yngste unge.

Strategi

Københavns Kommunes strategi for ungdomskulturen bygger på to indsatsområder:

1. Støtte til unges kulturprojekter
2. Målbretning af særlige kulturtilbud til unge på de etablerede kulturinstitutioner i dialog med de unge.
3. Etablering af flere decentrale projektværksteder rundt om i byen

Nye udfordringen for København

I de kommende år bliver opgaverne og udfordringerne for Københavns Kommune:

⇒ At intensivere samarbejdet på tværs mellem relevante ressortområder i Københavns Kommune for at sikre de unge en overskuelig og effektiv adgang til de informationer, de unge har brug for i kulturel sammenhæng.

⇒ At arbejde på en forøgelse af professionelle kulturtilbud, der henvender sig særligt til unge.

⇒ At afsøge mulighederne for en større ensartethed og koordinering mellem ungdomskulturelle støtteordninger.

Nye danskere

De fleste kommunale indsatsområder, der skal forbedre vilkårene for københavnere med oprindelse i en anden kultur end den danske, har traditionelt været af social karakter. I de seneste år er der dog særligt inden for idræt, kunst og kultur opstået nye vinkler på tiltag, der kan fremme en positiv interaktion mellem mennesker i København.

Situationen i København

København er den by i Danmark med det største antal mennesker med varierende etniske oprindelser. Mange af disse grupper er oftest genstand for debatter om sociale problemstillinger. Ud fra en kunstnerisk betragtning, er tilstedeværelsen af kulturer, der udspringer af helt andre dele af verden ikke et socialt problem. Tværtimod bør de indgå som et helt naturligt fokusområde, når København ønsker at identificere sig som en internationalt orienteret storby.

Københavns Kommune har øget opmærksomheden på det store potentiale, der findes i kunst og kultur, der formidler forskellig etnicitet og kultur. Blandt andet er filmfestivalen Salaam DK og det regionale spillested Etnorama eksempler herpå. Københavns udøvende kunst- og kulturliv er afhængig af påvirkninger af meget forskellig karakter for at kunne forny sig.

Enkelte kunstneriske og kulturelle aktører har de seneste år høstet nye særlige erfaringer med initiativer, der aktivt har involveret forskellige etniske grupper i produktioner af høj kvalitetsmæssig standard. Både Dans i Nordvest og Teatret Kaleidoskop vidner om, at professionelt kunstnerisk arbejde har et meget stort potentiale for at kunne påvirke integrationen mellem mennesker i København.

Strategi

Baseret på de nye tendenser, der kan spores i København, er Københavns Kommunes kulturpolitiske strategi baseret på følgende 3 områder:

1. Støtte til professionelle festivaler eller projekter, der formidler etniske minoriteters kunst eller kultur
2. Fremme af produktioner, der involverer etniske mindretal i kunstneriske og kulturelle produktioner.
3. Udarbejdelse af aftaler med kulturinstitutionerne mhp. at fremme etniske minoriteters brug af disse.

Sideløbende med disse indsatsområder pågår der i Københavns Kommune en række andre målrettede tiltag med demokratiske eller sociale målsætninger.

Nye udfordringer for København:

⇒ At fremme et meget varieret udbud af kunst og kultur, produceret af kunstnere og kulturaktører med forskellige etniske baggrunde.

⇒ At fremme projekter, der involverer etniske minoriteter direkte i produktionen af professionel kunst og kultur.

Afsnit 4

Nærmiljøets kulturliv

- medvirken, aktivitet og kulturelt bymiljø

Københavns Kommune søger at understøtte det lokale kulturliv på to overordnede felter: Dels ved at give københavnere let adgang til kulturelle oplevelser i deres eget nærmiljø, dels ved at understøtte initiativer, der kommer fra mennesker i lokale sammenhænge. Københavns Kommunes kulturpolitiske indsats omfatter de lokale kulturhuse og midler til lokale arrangementer og projekter. I praksis indgår denne indsats i en tæt sammenhæng med beslægtede indsatsområder. Eksempler herpå er Folkeoplysningsområdet, Kvarterløft-projekter, bibliotekernes tilbud og byplanlægning.

Københavns kvarterer har forskellige karaktertræk og særpræg. Flere kvarterer er ved at ændre karakter som følge af den demografiske udvikling, byfornyelser og kvarterløft eller fordi nye kulturelle strømninger sætter sine præg på områderne. Der opstår nye krav til kulturlivet i Københavns lokale kvarterer og nye vilkår for at udvikle det.

I København er der mange decentrale initiativer, der er med til at styrke de deltagendes tilhørsforhold og mulighed for selv at præge det kulturliv, de ønsker at være en del af. Det kan handle om rollespil, teatervirksomhed, kulturfestivaler og meget andet. En meget stor del af kulturlivet består af foreningsbaserede interesser, men der er samtidig en stigende tendens til, at mennesker organiserer sig ad hoc omkring et specifikt arrangement eller projekt. Fælles for dem alle er, at de er baseret på menneskers kulturelle interesser, engagement og aktive deltagelse.

⇒ Københavns Kommune skal skabe rammerne for at det nære kulturliv kan udvikle sig forskelligt i overensstemmelse med de forandringer og særlige forhold, der er i Københavns kvarterer og bydele.

⇒ Københavns Kommune skal stille velfungerende rammer til rådighed for københavnernes egne kulturaktiviteter ved blandt andet at skabe særlige faciliteter som øvelokaler, rum til teatervirksomhed samt gennem folkeoplysningslovens tilskudsmuligheder

Kulturhuse

Kulturhuse er i dag en naturlig del af kulturtilbuddet i mange kommuner landet over. De er ikke lovsikrede, men indgår som en integreret del af det samlede kulturtilbud. Et alsidigt kulturtilbud på alle niveauer i den kulturelle fødekæde er afgørende for udviklingen af København som en levende og attraktiv by.

Situationen i København

Københavns Kommune har 16 lokale kulturhuse samt 2 mødecentre. Tilbudene ligger spredt i Københavns bydele. Tilbudene i kulturhusene er alsidige og udspringer af et bredt kulturbegreb, hvor deltagelsen i kulturelle og sociale aktiviteter har været - og er - i centrum for de, der bruger husene.

De lokale kulturhuse i Københavns Kommune skaber og formidler alsidige kulturelle aktiviteter for københavnere i alle aldre. Desuden gives der kvalificeret støtte og vejledning til borgere i relation til udvikling af kulturelle projekter.

Hovedparten af kulturhusene har en lokal profil og henvender sig primært til de københavnere, der holder til i lokalområdet. For størsteparten af kulturhusene er de primære interessegrupper: børn og børnefamilier, seniorer, vækstlaget og foreningslivet.

Flere kulturhuse tiltrækker dog også andre grupper af københavnere, herunder de unge, og har tilbud der kan karakteriseres som bydækkende.

Strategi

Københavns Kommunes strategi for de lokale kulturhuse bygger på tre hovedindsatser:

1. De kulturelle tilbud i det enkelte kulturhus skal målrettes, fordi ethvert kulturhus ikke skal kunne tilbyde *alt til alle*.
2. Kulturhusene skal løbende orientere sig om og tilpasse sig til de krav som københavnere stiller.
3. Kulturhusene skal have et højt serviceniveau, og skal løbende udvikle kvaliteten i forhold til de tilbud, som de stiller til rådighed.

Nye udfordringer for København

⇒ Kulturhusene skal i de kommende år øge deres fokus på de kulturelle funktioner. Det betyder, at det traditionelle medborger-aspekt tones ned, mens den kulturelle profil bliver skærpet.

⇒ Kulturhusene skal spille en afgørende rolle for de københavnere, der fordrer kulturelle tilbud i de nære omgivelser. Tilbudene skal til stadighed kvalificeres, så de også har en berettigelse og interesse, der går ud over det helt nære miljø.

⇒ Demokratiformen i husene skal udvikles, så københavnernes engagement i konkrete projekter og interesseområder kan imødekommes på de dynamiske præmisser, der ofte gælder på det kulturelle felt. Organiseringen via brugerbestyrelser tager i høj grad udgangspunkt i traditionel foreningsorganisering. Særligt i København og særligt inden for det kulturelle felt engagerer københavnere sig i stigende grad via netværk og i kortere projektforsøg. Dette skal afspejles i kulturhusene.

⇒ Kulturhusenes synlighed skal øges i det kulturelle landskab. Københavns kendskab til kulturhusene og deres tilbud skal skærpes. I denne sammenhæng skal der arbejdes for en forbedring af de fysiske rammer i kulturhusene, så de enkelte huse også er i besiddelse af de faciliteter, der er nødvendige for et stærkt og dynamisk kulturelt virke.

⇒ Ved at optimere driften i husene i en koordineret indsats, skal der frigives driftsmidler til fordel for kulturelle arrangementer og aktiviteter.

⇒ Kulturhusene skal i højere grad drage fordel af fælles behov og søge at udnytte kultur- og fritidsforvaltningens ressourcer og ekspertiser på relevante områder

⇒ Udviklingen i kulturhusene skal foregå med relation til kvarterløft og kvarterløftshuse, biblioteker, borgerservicecentre, de nye lokaludvalg m.v.. Hensigten er, at Københavns Kommunes opgaver placeres mest hensigtsmæssigt i forhold til borgerne og i forhold til den enkelte institutions overordnede formål og målsætning.

⇒ Kulturhusenes kulturelle tilbud skal i højere grad udvikles i et samspil mellem de enkelte kulturhuse og på tværs af kvarterer og bydele.

⇒ Kulturhuse skal ved de næste kontraktforhandlinger udarbejde nye planer for en øget dialog med disse grupper.

Udvikling af byrum

En stor del af byudviklingen i København er kendetegnet ved, at gamle bykvarterer saneres og forandres, og at helt nye områder udbygges med bolig og erhverv. Kvarterers karakter ændrer sig ofte markant i de områder, der saneres. For de mennesker, der bosætter sig, hvor der ikke før har været bygget, skal områdets karakter først til at danne sig. I begge tilfælde udgør kulturlivet den afgørende faktor for, om kvartererne formår at skabe trivsel for de forskellige københavnere, som skal bo og leve der.

Situationen i København

I København har flere kvartersløft-projekter medvirket til, at områder af byen med svære sociale problemer, har fået solide og tiltrængte løft, socialt, kulturelt og beskæftigelsesmæssigt. Erfaringerne tyder på, at en helt afgørende grund til projekternes succes, er deres formåen med at involvere og styrke lokale initiativer og behov af kulturel, kunstnerisk eller social karakter. De gode erfaringer videreføres nu via områdeløftsprojekter i områder på bl.a. Nørrebro og på Amager.

Sideløbende renoveres pladser rundt om i byen, og de tidligere voids udbygges med boligkvarterer. Københavns boligmasse og omfang vil i de kommende år udvikle sig i en hastighed, vi ikke har set siden 1900-tallet. Det stiller nogle komplekse krav til Københavns Kommune, når der udvikles fysiske områder, der skal blive og forblive i stand til at skabe trivsel og tilhørsforhold blandt de mennesker, som bosætter sig dér.

I både gamle og nye kvarterer er passende faciliteter til et alsidigt kulturliv og kunstnerisk aktivitet – inde som ude – mindst lige så vigtig som god arkitektur, rummelige boliger, grønne arealer, skoler, arbejdspladser, butikker og daginstitutioner. Men kultur er mere end kulturhuse. Det er også pladser og steder, der egner sig til at tage ophold, lege, dyrke sport eller afvikle arrangementer. Det er faciliteter til f.eks. udøvende kunstnere og musikere, og det kan være fysiske manifestationer eller andet, der understreger et områdes historicitet.

Strategi

Strategien for Københavns Kommune bliver i de kommende år:

1. udbygge indsamlingen af dokumenterede erfaringer med kulturel byudvikling
2. at arbejde på at understøtte en flersidet kulturel og kulturhistorisk indsats i renoveringen af gamle kvarterer og udbygningen af nye
3. at medtænke faciliteter, der lægger op til en hensigtsmæssig afvikling af forskelligartede arrangementer i byens rum, når pladser etableres eller renoveres, eksempelvis adgang til el, toiletter, adkomst, afgrænsning eller vægge, som kan bruges som baggrund for film, lys, teater el. lign.
4. at afsøge mulighederne for at forladte industrikvarterer og tilsvarende områder i byen, som ikke umiddelbart har fundet et andet formål, kan anvendes til midlertidige – eller permanente faciliteter til kunstnerisk virksomhed.

Udfordringerne for København

⇒ at understøtte, at der vedbliver med at være tilgængelige kulturelle ståsteder for mennesker, der bor i kvarterer, der saneres

⇒ at sikre at der etableres flersidede faciliteter for kulturaktiviteter i gamle som nye byområder – ude såvel som inde.

⇒ at indgå i samarbejder på tværs af relevante ressortområder i arbejdet med byudvikling og stille kulturhistoriske, kulturelle og kunstneriske eksperter til rådighed.

⇒ at have opmærksomheden rettet mod særlige behov, der kan opstå i nye byområder, hvis karakter og historie endnu ikke er formet.

Afsnit 5

Det professionelle kunst- og kulturliv

- Udfordring, oplevelse og kvalitet

Københavns kunst- og kulturliv skal være en metropol værdig. København skal kunne tilbyde kunstneriske og kulturelle oplevelser på et højt kvalitativt niveau, der både udfordrer og underholder. For københavnernes livskvalitet og byens vækst og attraktionsværdi er det af afgørende betydning, at der er et rigt og varieret udbud af kunst og kultur, der udvikler sig sammen med internationale påvirkninger og byens forandringer.

Udviklingen af kunstneriske og kulturelle udtryksformer, genrer og institutioner foregår på mange niveauer: Der eksperimenteres og fornyes både på ældre institutioner og blandt grupper af unge talenter med få års erfaring. Nogle nye tendenser og tiltag opstår i undergrunden, mens andre udvikles i et samspil mellem professionelt udøvende, institutioner og regionale eller internationale netværk. Alle dele er lige vigtige, for at kunstens udtryk og institutionerne til stadighed udvikler sig.

Det professionelle kunst- og kulturudbud skabes i et samspil mellem mange aktører; fra kunstinstitutioner til organiserede eller private producenter og kunstnere. Genrerne omfatter musik, film, teater, billedkunst, kulturhistorie samt kunst og kultur på tværs af disse. Kunstneriske produktioner, der finder sted andre steder end i permanente bygninger, adskiller sig ved at være underlagt helt særlige fysiske vilkår og behandles særskilt i afsnit 5.

⇒ Udfordringen for København Kommune er at sikre det *sublime* på de københavnske kunstscener samtidig med, at der sker udvikling og udfordring både i det etablerede kulturliv og blandt nye grupper.

⇒ Københavns Kommune skal sikre, at den københavnske kunstscene er åben, at den modtager nye internationale strømninger og at kulturlivet indgår i internationale netværk.

Rytmisk Musik

Med Folketingets vedtagelse af spillestedsløven i 2000 skete der en reel anerkendelse af den rytmiske musik som kunstart, og der blev for første gang skabt grundlag for et ensartet offentligt engagement i udviklingen af den rytmiske musik. Loven bygger på princippet om at støtte brugeren frem for musikeren. Tilskuddene gives til spillestederne, som sikrer udbuddet af rytmisk musik. Stat og kommune finansierer jf. loven hver 50% af tilskuddet. Tilskudsbilledet i København i dag er en nogenlunde ligelig statslig og kommunal finansiering af området.

Situationen i København

Københavns Kommune tog mulighederne i den ny spillestedsløvgivning til sig fra start af, hvilket har ændret billedet for den rytmiske musik i hovedstaden væsentligt siden slutningen af 90'erne.

Kommunen har i dag det største antal regionale spillesteder og spillesteder, som modtager honorarstøtte i hele landet. Der findes i København fem regionale spillesteder; *Vega* er landets største spillested og spænder vidt inden for den rytmiske musik med koncerter inden for alt fra elektronisk musik, til pop, rock og verdensmusik. *Copenhagen Jazz House* repræsenterer genremæssigt jazzmusikken og er verdenskendt for sin høje standard og internationale profil. *Stengade 30* er et mindre spillested, hvor mange nye bands kommer på scenen. Stengade markerer sig særligt inden for dansk rytmisk musik, herunder den elektroniske scene. *Loppen* er ligeledes et mindre spillested med hovedvægt på rock og pop. Ved siden af de regionale spillesteder støttes desuden *Ama'r Bio*, *Pumpehuset*, og *Huset i Magstræde*.

Alle spillesteder udover de regionale spillesteder i kommunen kan komme i betragtning til *honorarstøtte*, som uddeles via Københavns Kommunes Musikudvalg. Via Musikudvalget støttes desuden koncerter og kurser, der arrangeres af private koncertarrangører, foreninger og bands på diverse scener i København.

Strategi

Københavns Kommunes strategi inden for den rytmiske musik ligger tæt op af intentionerne i spillestedsløven. Indsatsen i København er opdelt i tre områder:

1. Tilskud til regionale spillesteder
2. Tilskud til honorarstøtteordning
3. Etablering af øvelokale-faciliteter til musikere og bands

Strategien bygger på princippet om, at den rytmiske musik skal understøttes på alle niveauer.

Nye udfordringer for København

Opgaven og udfordringen for Københavns Kommune i de kommende år er:

⇒ At øge antallet af regionale spillesteder i København.

⇒ At øge professionalismen i driften af spillestederne.

⇒ At få en tættere dialog med Statens Fagudvalg for musik om udviklingen af den rytmiske musikscene i København, herunder en klarere arbejdsdeling mellem stat og kommune om administration af spillestedsløven.

⇒ At udbygge faciliteterne for musikere og bands uagtet musikerens alder og under hensynet til geografisk spredning.

Klassisk musik

Klassisk musik er én af de kunstarter med længst tradition for offentlig støtte. Støtten til den klassiske musik er historisk stærkt forankret, og er særligt kendetegnet ved at der er mange statslige klassiske institutioner i København.

Situationen i København

Københavns Kommune støtter via HUR Sjællands Symfoniorkester. Desuden støttes Københavns Drengekor, festivaler og enkeltstående koncerter i kirker og mindre koncertsteder. Den hidtidige prioritering skal ses i forhold til de øvrige aktiviteter på det klassiske område i København, der særligt i disse år er genstand for store forandringer.

I forhold til den klassiske musik befinder København sig i en ganske særlig situation med den nylige indvielse af Operaen på Holmen, med den forestående modernisering af Tivolis Koncertsal og med den opførslen af DR's nye koncertsal i Ørestaden. Aldrig tidligere har der i København været bygget så markante kulturbygninger inden for samme kunstneriske genre på så kort tid. København vil kunne opnå en høj standard for professionelle koncerter og forestillinger af internationalt format med stor spændvidde.

Flere aktører på feltet er imidlertid opmærksomme på, at publikumsgrundlaget ikke kan tages for givet, når kapacitet og udbud øges så markant i en storby, der befolkningsmæssigt ikke hører til de største. Omvendt skaber de nye bygninger med deres meget forskelligartede produktioner en mulighed for fornyet opmærksomhed på den klassiske musik fra både unge og gamle.

Strategi

Københavns Kommunes strategi for at understøtte den klassiske musik er baseret på intentionen om at være medspiller i forhold til den særlige situation, København befinder sig i på de klassiske musikområde.

1. Støtte til synlige og nyskabende festivaler og koncerter i København og på tværs af Øresund.
2. Fremme af klassiske arrangementer med kunstnerisk, geografisk og publikumsmæssig spredning.
3. Støtte til enkeltstående koncerter i kirker og mindre koncertsale og nye spillesteder.

Nye udfordringer for København

Opgaven for Københavns Kommune i de kommende år er:

⇒ At medvirke til at klassisk musik introduceres for et større publikum i København.

⇒ At medvirke til at bringe den klassiske musik ud til pladser, spillesteder og andre offentligt tilgængelige steder, der normalt ikke forbindes med klassisk musik.

⇒ At øge støtten til særlige klassiske festivaler, der vil kan tilbyde publikum flere forskellige indgange til den klassiske musik og som kan bruges som redskab til regional og international kunstnerisk udveksling.

⇒ At fremme nye stilarter inden for den klassiske musik.

⇒ At arbejde for, at der etableres en honorarstøtteordning, der støtter klassiske koncerter.

Film

Dansk film har gennem de sidste 10 år gennemgået en markant udvikling og haft stor international succes. Succesen for dansk film har øget fokus på det kunstneriske og erhvervsmæssige potentiale, som ligger i dansk film.

Situationen i København

Landets to største filmproduktionsselskaber og en række mindre er beliggende i hovedstadsregionen. En satsning på film giver hermed København mulighed for ikke bare at sikre en snæver kunstnerisk udvikling af filmen, men også at styrke erhvervsudviklingen generelt i regionen. Det gælder både inden for de specifikt kunstneriske fag, de tekniske produktionsmæssige fag samt øvrige områder relateret til branchen. En udvikling, der også vil komme øvrige kunstarter til gode.

København Kommune har ikke tidligere støttet filmområdet bortset fra mindre tilskud til festivaler og enkelte kunstbiografer. Fra og med 2003 har kommunen valgt at satse offensivt på filmområdet gennem etablering af Copenhagen International Filmfestival og Øresunds Filmkommission.

Strategi

Københavns Kommunes strategi på filmområdet bygger på tre indsatser:

1. Etablering af International filmfestival
2. Etablering af regional filmkommission
3. At undersøge muligheden for etablering af Regional filmfond

For at øge fokus på dansk films kvaliteter og styrke europæisk film både lokalt og internationalt blev Copenhagen Filmfestival etableret i 2003. Festivalen har haft visse begynder vanskeligheder. Det tager tid at opbygge en festival med international gennemslagskraft og i forhold til publikum har det vist sig hensigtsmæssigt at få et øget samarbejde med de øvrige festivaler for at få et større samlet fokus.

Regionalt set har Københavns Kommune gennem HUR og Copenhagen Capacity stået for opbygningen af Øresunds Filmkommission. Filmkommissionens opgave er at tiltrække større udenlandske filmproduktioner til Øresundsregionen.

Betydningen af regionale filmfonde er belyst generelt i Erhvervsministeriets redegørelse fra 2002. Hvad en regional filmfond i Øresundsregionen har af potentialer undersøges i foråret 2005 i en redegørelse fra Øresund Filmkommission.

Nye udfordringer for København

Opgaven og udfordringen for Københavns Kommune i de kommende år er:

⇒ At styrke samarbejdet mellem de eksisterende filmfestivaler for at udnytte det internationale fokus på dansk film yderligere.

⇒ At fastholde det regionale filmkommissionsarbejde efter strukturreformens gennemførelse. Med strukturreformens gennemførelse falder det finansielle grundlag for Øresunds Filmkommission bort. Københavns Kommune skal arbejde på at få de nye regionale og statslige parter til at fastholde tilskuddet.

⇒ At arbejde med mulighederne for at etablere en regional filmfond. Øresunds Filmkommission udarbejder i foråret 2005 en rapport over mulighederne og potentialet ved etablering af en regional filmfond. Når rapporten foreligger skal Københavns Kommune vurdere mulighederne for en etablering og arbejde for en realisering såfremt potentialet foreligger.

Teater og scenekunst

Scenekunstorrådet er et af de store klassiske kulturområder, som traditionelt har modtaget støtte fra såvel staten som kommunen. Området er under stadig udvikling og scenekunsten i dag omfatter ud over det klassiske teater også moderne dans, børneteater, morskabsteater, musikteater, performance og ny cirkus.

Situationen i København

Københavns teatre bliver understøttet offentligt fra fire fronter:

København er hjemsted for Danmarks nationalscene, Det Kgl. Teater, der i 2008 forventes udvidet med et nyt skuespilhus. Den anden gren på stammen udgøres af de regionalt støttede DST-teatre, der primært henvender sig til det store publikum i hele regionen. Det er blandt andet Betty Nansen, Østre Gasværk, Aveny-T, Folketeatret og Nørrebros Teater. Efter strukturreformen i 2007 overgår DST-teatrene til Staten.

Københavns Kommune støtter 12 små storbyteatre med intentioner om at skaffe bredde og vækst i det københavnske teaterliv også for de mindre publikumsgrupper med meget forskelligartede behov og interesser. Støtten er givet ud fra hensyn til, at der skal være børneteater, dans, eksperimenterende teater og åben scene. Der ydes samtidig tilskud til morskabsteatret Røde Kro Teater samt til Københavns Internationale Teater, der tilfører København store mængder inspiration udefra med forestillinger inden for meget varierede genrer.

Ved siden af scenerne er København hjemsted for et meget stort antal producenter og teatergrupper af fast eller skiftende karakter. Også de skaber en stadig fornyelse af scenekunsten i det Københavnske teaterliv og støttes med projektmidler af både stat og kommune.

Strategi

Københavns Kommunes strategi for teater og beslægtet scenekunst bygger på hensynet til variation i det samlede udbud, på ønsket om at tiltrække et bredt udbud af scenekunstneriske produktioner fra Danmark og udlandet, og på at skabe de bedste vækstbetingelser for teatret og de udøvende til fordel for teatret og publikum.

Den eksisterende strategi består overordnet af støtte til følgende områder:

1. Tilskud til et bredt udbud af små storbyteatre, herunder dans og åbne scener
2. Særskilt tilskud til Københavnske scener, der falder uden for de eksisterende støtteordninger.
3. Puljemidler til støtte af enkeltstående produktioner for såvel professionelle som amatører

Foruden disse indsatsområder støttes også teaterforeninger via Folkeoplysningsloven, mens biblioteker, kulturhuse, festivaler m.v. er ramme om enkeltstående teaterarrangementer, i særlig grad for børn.

Nye udfordringer for København

Opgaven for Københavns Kommune i de kommende år er:

⇒ At undersøge grundlaget for etableringen af en stadscene, der kan give modvægt og konkurrence til Det Kgl. Teater. I mange storbyer drager de store scener fordel af, at den konkurrence, der opstår som effekt af to store scener. Med Københavns talentgrundlag og publikums generelle interesse for teatret burde der være et rigt potentiale for en sådan scene i København.

⇒ At styrke vilkårene for talentmassen inden for teater og anden scenekunst. Dels ved at udarbejde en strategi for flere faciliteter til åben scene og prøveforløb, dels ved at støtte danse- og teaterprojekter, som involverer unge og dels ved at afsøge mulighederne for en professionel artistuddannelse i København.

⇒ For børne- og familieteaternes vedkommende at intensivere samarbejdet med børneinstitutioner, skoler, biblioteker og andre institutioner, blandt andet med henblik på at skaffe kontakt til de børn, der ikke kommer i børneinstitutionerne i fritiden.

⇒ At øge opmærksomheden på de scenekunstarter, der ikke forudsætter kendskab til det danske sprog, herunder dans, akrobatik og internationalt tilrettelagte forestillinger.

⇒ At arbejde for en større grad af koordinering mellem statslige og kommunale prioriteringer på teaterområdet i København, herunder med Hovedstadens Teater, med henblik på at skabe en hensigtsmæssig indretning af støttemidlerne, så udvikling og mangfoldighed i teaterudbuddet fremmes.

Billedkunst

Begrebet billedkunst dækker over et meget bredspektret felt. Fra klassisk billedkunst over ny installation, lys, video og foto samt brugskunst og design. Billedkunstneriske udtryksformer indgår således både i forbindelse med traditionel udstillingsvirksomhed, som i byens offentlige rum og som del af interieur

Situationen i København

Udstillet billedkunst er i vidt omfang placeret inden døre. København er hjemsted for flere statslige eller statsligt støttede museer, f.eks. Statens Museum for Kunst. På det billedkunstneriske område er der desuden udpræget tradition for at rette blikket ud af byen, hvor to af de mest besøgte museer for moderne kunst - Louisiana og Arken – findes.

Københavns Kommune driver Nikolaj Udstillingsbygning og Thorvaldsens Museum, og støtter desuden både Kunstforeningen på Gl. Strand og Fotografisk Center, der alle danner ramme om billedkunstneriske udstillinger. Andre offentlige institutioner har i perioder billedkunstneriske udstillinger. Kunstmuseerne og udstillingsbygningerne i København giver til sammen københavnere og gæster en umiddelbar mulighed for at opleve billedkunst af meget forskellig karakter i organiserede rammer. Derudover er der mange private gallerier, der løbende udvælger, udstiller og sælger kunstneriske produktioner fra ind - og udland.

Københavns Kommune nedsatte i 2002 et billedkunstudvalget. Københavns Billedkunstudvalg køber hvert år kunst på censurerede og ucensurerede udstillinger af samtidskunst samt på gallerier. De indkøbte kunstværker bruges til udsmykning af kommunale institutioner og forvaltninger. Derudover støtter Billedkunstudvalget billedkunstneriske projekter, der primært er båret af professionelle kræfter.

Strategi

Strategien for det billedkunstneriske område tager afsæt i, at der i København og omegn er mange kunstinstitutioner, der sikrer mulighed for oplevelser af både internationalt format og høj kvalitet.

Strategien består overordnet af støtte til følgende områder:

1. Drift af udstillingsvirksomhed i Nikolaj Udstillingsbygning
2. Tilskud til Kunstforeningen på Gl. Strand og Fotografisk Center
3. Støtte til Billedkunstneriske projekter via Københavns Billedkunstudvalg
4. Indkøb af billedkunst til udsmykning af kommunale institutioner og forvaltninger
5. Midlertidig udsmykning af byens rum, herunder skulpturer, installationer m.v. ude såvel som på institutioner.

Nye udfordringer for København

Opgaven for Københavns Kommune i de kommende år er:

⇒ At afsøge mulighederne for, at København hvert andet år kan præsentere en international kunstnerisk manifestation, der bruger udvalgte dele af byens offentlige rum til et større billedkunstnerisk arbejde med installation, lys, billede eller skulptur.

⇒ At arbejde for en større grad af koordinering af billedkunstneriske tiltag i byens rum blandt tilgrænsende forvaltningsområder i Københavns Kommune.

⇒ At undersøge muligheden for at etablere et Artists in Residence-program i København for at opnå en tættere kontakt mellem dansk og udenlandsk kunstliv og for at muliggøre udstillinger i København, det under andre omstændigheder vil være vanskeligt at tilvejebringe.

Museer og arkiv

Den danske museumsstruktur er kendetegnet ved et landsdækkende samarbejde. Landets statslige og statsanerkendte museer har hver deres virksomhedsområde, men de danner tilsammen en enhed, inden for hvilken de samarbejder om forskellige opgaver. Det sker både direkte og gennem særlige samarbejdsorganer som lokale museumsråd.

Situationen i København

Københavns Kommune er kendetegnet ved, at der findes en række både statslige og selvejende museer i kommunen.

Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst og Glyptoteket er sammen med det kommunale Thorvaldsens Museum meget markante bygningsværker og præger i høj grad byrummet i København. Foruden de meget store museer er der en rig repræsentation af mindre specialmuseer inden for alle museumsgenre. Lige fra Musikhistorisk Museum til Medicinsk Museum. Der findes kulturhistoriske museer, naturfaglige museer og kunstmuseer. I alt er der 27 statsanerkendte museer i København, hvilket giver mulighed for et bredt og berigende museumssamarbejde i byen.

Kommunen ejer og driver 2 museer og 1 arkiv. Thorvaldsens Museum fra 1848 er Danmarks første offentlige museumsbygning. Københavns Kommune bidrog til en landsindsamling til opførelsen af museet og har siden ejet og drevet museet, der har til formål at bevare og formidle Thorvaldsens værker og samlinger i den enestående museumsbygning. Københavns Bymuseum har siden 1901 indsamlet og formidlet Københavns historie, herunder de arkæologiske undersøgelser i byen. Københavns Stadsarkiv har til opgave at modtage og bevare kommunens arkivalier. Desuden støttes det lokalhistoriske arkivarbejde i de enkelte bydele.

Kommunen støtter, som en del af sin regionale forpligtigelse via HUR, regionens store museer; Glyptoteket, Louisiana, Arken, Vikingeskibsmuseet og Teknisk Museum. Disse museer overgår som led i strukturreformen fra 2007 til ren statslig finansiering.

Med det store udbud af museer i byen har kommunen valgt ikke at gå ind i finansiering og oprettelse af flere museer men i stedet påtaget sig en aktiv rolle i det fælles samarbejde for at sikre sammenhæng og udvikling af de eksisterende museer i byen. Det har blandt andet ført til opbygningen af det fælles museumssekretariat, der står for fælles markedsføring og koordinering af fælles museumsmarkeringer i løbet af året samt opbygning af den fælles internet portal www.mik.dk

Strategi

Københavns Kommunes strategi på museumsområdet bygger på tre hovedindsatser:

1. De kommunale museer skal være med til at sikre og styrke et tværfagligt museumssamarbejde i København.
2. Gennem en øget digitalisering skal der opnås en bedre og bredere formidling af Københavns kunst- og kulturhistorie til byens borgere.
3. Museerne skal bevare og formidle de kulturværdier, som kommunen har ansvar for. Herunder både museernes righoldige samlinger samt de kulturhistoriske bygninger, som kommunen ejer.

Nye udfordringer for København

Opgaven og udfordringen for Københavns Kommune i de kommende år er:

⇒ At styrke det internationale arbejde og samarbejde på Thorvaldsens Museum.

⇒ At styrke Bymuseets og Stadsarkivets arbejde med at nå ud til borgeren, der hvor han befinder sig gennem øget tilgængelighed på nettet via www.Absalon.nu i samarbejde med bibliotekerne gennem målrettet formidling til flersprogede klasser og sprogklasser.

⇒ At styrke Stadsarkivets arbejde med at sikre arkivering af elektroniske systemer.

⇒ At øge de københavnske museers samarbejder, gennem en styrkelse af det arbejde, som kommunen har lagt i sekretariatet bag hjemmesiden www.mik.dk samt Slotsholmssamarbejdet.

Nye initiativer

En stor del af den kunstneriske og kulturelle fornyelse i København foregår som initiativer fra professionelle og nye talenter, sideløbende med de etablerede institutioners planlagte produktioner. Søgbare puljer giver mulighed for fleksibilitet, når nye ideer eller initiativer opstår. Ansøgninger til puljerne behandles løbende på baggrund af fastlagte og udmeldte kriterier enten i Kultur- og Fritidsudvalget eller i to fagudvalg for henholdsvis musik og billedkunst.

Situationen i København

Kultur- og Fritidsudvalget har seks puljer på kulturområdet. De tre puljer - Puljen for Kunst- og Kulturprojekter, Kulturfonden og Puljen til lokale kulturelle aktiviteter - er brede puljer med forskellige støtteformål og målgrupper. De øvrige puljer - Musikudvalget, Billedkunstudvalget og Honorarstøtteordningen, er rettet mod relativt specifikke målgrupper. Puljerne er ikke reguleret i lovgivningen og finansieres alene af Københavns Kommune. Der kommer ca. 800 ansøgninger om året, og det samlede tilskud fra puljerne er ca. 12 mio. kr.

Puljen for Kunst- og Kulturprojekter støtter *større projekter*, der som hovedregel er båret af professionelle kræfter inden for teaterkunst, tonekunst, billedkunst, børnekultur, etnisk kultur samt andre kulturprojekter. Ansøgninger behandles én gang om året.

Kulturfonden yder støtte til *professionel* teaterkunst, tonekunst, arrangementer i udlandet samt andre kulturelle arrangementer. Puljen har løbende ansøgningsfrister.

Puljen til lokale kulturelle aktiviteter har som formål at yde støtte til *lokale kulturprojekter - og aktiviteter* i lokalområderne, hvor der ikke stilles krav om professionelle kræfter, samt til børne- og ungeprojekter. Puljen har løbende ansøgningsfrister.

Københavns Billedkunstudvalg støtter billedkunstneriske projekter, der primært er båret af professionelle kræfter. Ansøgninger behandles løbende af Københavns Kommunes Billedkunstudvalg.

Københavns Musikudvalg støtter klassisk og rytmisk musik, der foregår i Københavns Kommune. Udvalget kan løbende ansøges.

Honorarstøtten er kommunens tilbud til de rytmiske spillesteder, der kan sikre og højne den musikalske kvalitet. Ansøgninger behandles én gang årligt af Musikudvalget.

Strategi

Københavns Kommunes strategi med de kulturelle puljer er:

1. At skabe en fleksibel støtte til kulturprojekter
2. At fremme et genremæssigt og geografisk varieret professionelt kulturtilbud i København
3. At prioritere og fokusere støtten til ansøgninger til større kulturarrangementer i København
4. At yde løbende støtte til projekter, der fremmer det kulturelle udbud: primært til det professionelle vækstlag, til børne – og ungeprojekter samt til lokale projekter og festivaler.
5. At inddrage fagudvalg i behandlingen af ansøgninger på billedkunst- og musikområdet

Nye udfordringer for København

Opgaven og udfordringen for Københavns Kommune i de kommende år er:

- ⇒ At sikre at de enkelte puljer hele tiden medvirker til at fremme kunstnerisk og kulturel udvikling i København.
- ⇒ At effektivisere sagsgangen ved at bedre mulighederne for ansøgninger via nettet.
- ⇒ At foretage systematiske brugerundersøgelser for løbende at tilpasse serviceniveauet til behovet.
- ⇒ At sikre en ensartet sagsbehandling inden for alle tilskudsmuligheder

Afsnit 5

Temporær kunst og kultur

- Nye rum og nye samarbejder

Der er en øget tendens til, at københavnernes bruger og forventer stadig nye muligheder for temporære kulturelle oplevelser, hvor byens fysiske rum inddrages til kunstneriske og rekreative formål. Det kommer for eksempel til udtryk via kunstneriske forestillinger på nye pladser, udendørs billedkunst og installationer eller aktiviteter afledt af havnebad, skøjtebaner eller anlæg til street-kultur. Alt dette har stor betydning for københavnernes adfærd og liv i byen og dermed for København som levende kulturmetropol.

Når nye udendørs og indendørs rum bliver inddraget som del af kunstneriske og kulturelle produktioner, betyder det flere ting; Flere forskellige grupper af mennesker får fornyet adgang til et kulturliv, de måske ellers aldrig ville have opsøgt. Atmosfæren i København ændrer karakter til en mere levende by, der netop tager udgangspunkt i byens fysiske særkende. Sidst men ikke mindst undergår byens fysiske rum en midlertidig forandring. Det skærper både opmærksomheden på det kendte – og det glemte - på fortiden, nutiden og fremtiden for det levede liv i København.

Inddragelsen af nye rum i byen påvirker også selve den kunstneriske produktion og fornyelse. I samspillet med det fysiske rum opstår uvægerligt nye udtryk. Det vækker ny appel til nye publikumsgrupper og tilfører kunsten noget af det, der skal til for at styrke traditionen og skabe fornyelse.

- ⇒ Københavns Kommune skal styrke denne tendens via støtte til produktion af kunst og kultur samt via deregulering af reglerne for det fysiske råderum i København. Det sker i opmærksomhed på, at der er konfliktende interesser i byen i forhold til omfanget og arten af kulturelle produktioner i det offentlige rum
- ⇒ Idet København både er en helhed og en by bestående af mange lokale kvarterer, skal København søge at styrke en udvikling af brugen af byens rum, der også kommer de ydre brokvarterer i København til gode.

Festivaler og kunst i byens rum

København har i årevis dannet fysisk ramme om temporær kunst og festivaler, hvoraf en stor del er støttet af Københavns Kommune. Temporær kunst og festivaler giver mulighed for tematisk at sætte kunstnerisk fokus på særlige områder som f.eks. genrer, tidsperioder eller problemstillinger, hvilket øger den kulturelle mangfoldighed i København. Derudover kan temporær kunst og festivaler opnå stor synlighed, ofte indtage nye fysiske rammer og derfor også opleves af et nyt publikum. Festivaler og kunst i byens offentlige rum medvirker desuden til en international profilering af byen.

Situationen i København

Antallet af kunstneriske events i byens offentlige rum er vokset stærkt gennem de seneste ti år. Det samme er publikums interesse. Det stigende antal events har skabt øget fokus på professionalitet og kvalitet på området.

Københavns Kommune har imødekommet denne udvikling gennem støtte til en lang række festivaler og events. Endvidere lancerede Københavns Kommune og Wonderful Copenhagen i 2000 Copenhagen Eventures, der arbejder på at gøre København til en international oplevelsesmetropol.

København rummer et stort antal festivaler og events af både lokal, regional og international karakter og inden for flere genrer. Filmområdet er stærkt repræsenteret på festivalkortet over København med Copenhagen International Film Festival, Natfilm Festival, BUSTER, cph:dox, Copenhagen Gay & Lesbian Film Festival og Salaam DK.

Copenhagen Jazz Festival er vel nok den bedst kendte festival i København, der også tiltrækker et stort publikum. På musikområdet er der også den elektroniske musikfestival Public Service, Copenhagen Blues Festival og den klassiske Copenhagen Summer Festival.

Golden Days in Copenhagen er blevet en fast bestanddel af kulturscenen i København hvert andet år. Kulturhavn og Kulturnatten har udviklet sig til en stor årlig københavnerbegivenhed, som tiltrækker et stort publikum. De to store festivaler: Images of the World og Københavns Internationale Teaters Sommerscene bringer i særlig grad international kunst og kultur til København hvert år i sommermånederne.

Strategi

Københavns Kommunes strategi for temporær kunst og festivaler bygger på tre indsatser:

1. Facilitere og støtte temporær kunst og festivaler – især i byens rum
2. Initiere samarbejde mellem arrangørerne af temporær kunst og festivaler
3. Sikre en større spredning af begivenheder hen over året

Strategien skal medvirke til at gøre København til en international kulturmetropol med et synligt professionelle kunst- og kulturliv. Kulturinstitutioner og byens rum skal danne ramme om kvalitetsoplevelser over hele året.

Nye udfordringer for København

⇒ At fastholde og øge antallet af events inden for temporær kunst og festivaler i København.

⇒ At sikre at København danner de ideelle rammer for udøvende kultur og dermed for publikum. Københavns Kommune skal gennem prioritering og målrettet arbejde bidrage aktivt til planlægningen og afviklingen af temporær kunst og festivaler inden for den kommunale opgavevaretagelse.

⇒ At sikre en professionel og synlig festivalscene. Københavns Kommune skal arbejde for at etablere organisatorisk samarbejde mellem arrangører for at styrke både professionaliseringen, den kunstneriske profil og synligheden.

Internationalt samarbejde

Københavns Kommune vedtog i 2003 en international strategi for at øge udbyttet af kommunens internationale indsats gennem et mere koordineret og målrettet arbejde. I forlængelse af strategien blev en handlingsplan for kultur- og fritidsområdet vedtaget i 2004.

Situationen i København

Københavns Kommune deltager i den internationale dialog både på det politiske, forvaltningsmæssige og institutionelle niveau.

Der er etableret samarbejdsaftaler med de nordiske hovedstæder, i Øresundsregionen og med Berlin og med Paris. Forvaltningen deltager i Eurocities samarbejdet og de enkelte kulturinstitutioner deltager herudover i en række internationale netværk og samarbejdsprojekter over hele verdenen.

Som den første forvaltning indgik Kultur- og Fritidsforvaltningen allerede i 1995 en samarbejdsaftale med Malmø Stad om kulturudveksling. Samarbejdet har gennem årene udviklet sig over flere større projekter, som eksempelvis Kulturbro, til enkeltstående aftaler, og der er i dag et veletableret netværk mellem de fleste kulturinstitutioner i Øresundsregionen.

Det nordiske samarbejde udspringer af det politiske samarbejde, der blev indledt allerede i 1960'erne. Arbejdet er blevet forankret mellem de nordiske hovedstæder på både det museale, det arkivmæssige og på biblioteksområdet. Der er skabt en tradition for at lægge vægt på samarbejdet for hele tiden at kunne udvikle den service, der ydes borgerne og for at sikre at områderne udvikles i tråd med tiden.

Københavns Kommune og Berlin indgik i 2003 en overordnet samarbejdsaftale, som blev suppleret af en specifik samarbejdsaftale om kulturudveksling. I forlængelse heraf er kulturudvekslingen Urban Art Stories gennemført i 2004/2005. Kulturudvekslingen har tilført København nye kunstneriske impulser og har støttet netværksdannelse og erfaringer med internationale partnere blandt kunstnere og kulturinstitutioner.

Københavns Kommune har i 2005 indgået en samarbejdsaftale med Paris, som ligeledes omfatter kultursamarbejde.

Strategi

Det internationale arbejde på kunst og kultur området bygger på 3 indsatser:

1. Etablering af netværk mellem institutioner og kunstnere
2. Udbygning af by-samarbejderne
3. Ansporing af kulturinstitutionerne til mere internationalt samarbejde

Netværksdannelse skal være med til at skabe erfaringsudveksling, kompetenceudvikling og vidensdeling.

Københavns Kommune skal fortsætte det velfungerende samarbejde med Berlin, der kulturelt og kunstnerisk er en optimal samarbejdspartner i forhold til facilitering af internationale projekter og netværksdannelse. Kommunen skal udforske mulighederne for etablering af et lignende samarbejde med Paris i forlængelse af samarbejdsaftalen mellem København og Paris, samt undersøge mulighederne for at udvikle samarbejdet med andre byer.

Thorvaldsen er én af Danmarks største og mest internationalt anerkendte kunstnere. Thorvaldsens Museums brede bysamarbejde skal derfor fortsætte både for at markedsføre institutionens viden internationalt og for til stadighed at deltage i udstillinger i udlandet.

Nye udfordringer for København

⇒ At øge væksten i København ved at sætte fokus på store internationale begivenheder.

⇒ At indgå i internationale bysamarbejder.

Københavns Kommune skal gennem internationalt samarbejde og udveksling sikre, at København får tilført nye kunstneriske impulser og strømninger for at sikre en konstant udvikling af kulturlivet.

⇒ At styrke Thorvaldsens Museums internationale arbejde og samarbejde med udenlandske institutioner.

Den kreative by

For at København kan udvikle sig til en international kulturmetropol, skal byen fra en kulturpolitisk vinkel tiltrække og facilitere kreative erhverv i skarp konkurrence med byer over hele verden. Tilstedeværelsen af kreative erhverv har en afsmittende effekt på kulturlivet og vice versa. Det har i særlig grad betydning for oplevelsen af byen som helhed.

Situationen i København

København har oplevet en stigning i antallet af kulturelle og kreative aktiviteter i byen. Ikke mindst en øget synlighed af de kreative erhverv har medvirket til at sætte fokus på de vilkår, der gælder for de kreative aktiviteter.

København er en meget restriktiv by, hvad angår brugen af byens rum til kulturelle formål. Byen står derfor over for en særlig udfordring, hvis den skal kunne tiltrække de kreative eller kulturelle industrier. Interaktionen mellem kreativitet og nærmiljø foregår ikke altid gnidningsfrit, hvor byen både skal være ramme om beboelse og på samme tid være den livlige og kulturelt aktive by, som de fleste anfører som én af de vigtigste grunde til at de ønsker at bo i København.

For de kulturelle aktører spiller kommunens struktur desuden en vigtig rolle. Vil nogen gennemføre et arrangement i Københavns offentlige rum kan det meget vel betyde, at der skal gives tilladelser fra fire forskellige forvaltninger i Københavns Kommune foruden Københavns Politi. Det hæmmer produktionen af kulturelle arrangementer i byen. Stadig flere kulturelle aktører udtrykker utilfredshed med en striks offentlig regulering af byens rum.

Disse uhensigtsmæssige vilkår beskrives også i ”København som kreativ by”, udgivet af en arbejdsgruppe under Københavns Erhvervsråd i 2003. Her undersøges den kreative udvikling i København. Gennemgående viste arbejdet, at det kreative miljø ikke finder rammerne for kreativ udvikling i København tilfredsstillende. Under høringerne blev der udtrykt stort behov for, at København i langt højere grad påtager sig et ansvar for at facilitere de kreative miljøer, blandt andet gennem deregulering, færre restriktioner og villighed til at acceptere eksperimenter for kreativ udfoldelse. København skal have stemning af metropol for at tiltrække sig kreativ opmærksomhed, og det understøttes ikke af de gældende rammer ifølge konklusionerne i Københavns Erhvervsråd.

Strategi

Københavns Kommunes strategi for den kreative by bygger på tre indsats:

1. Facilitere og støtte kreativ udfoldelse - især i byens offentlige rum
2. Deregulering af retningslinier og restriktioner
3. Etablering af særlige kulturelle frizoner

Strategien skal medvirke til at gøre København til en international kulturmetropol med stærke kreative erhverv og et levende kulturliv i konstant udvikling. Strategien skal tage udgangspunkt i ideerne fra rapporten ”København som kreativ by”.

Nye udfordringer for København

Opgaven og udfordringen for Københavns Kommune de kommende år:

⇒ At deregulere retningslinier og restriktioner for de kreative erhverv i København. En arbejdsgruppe med deltagelse af Kultur- og Fritidsforvaltningen, Miljø- og Forsyningsforvaltningen, Bygge- og Teknikforvaltningen og Økonomiforvaltningen skal undersøge mulighederne for deregulering af udvalgte områder i København samt muligheden for at sikre én indgang til kommunen i forbindelse med kultur- og erhvervslivets ansøgninger om musikarrangementer, udeservering mv.

⇒ At skabe attraktive fysiske rammer for de kreative erhverv for at tiltrække og fastholde stadig flere. Den Hvide Kødby skal blandt andet være stedet i København, hvor de kreative erhverv kan udfolde sig i samspil med hinanden. Københavns Kommune skal etablere en kulturel frizone for de kreative industrier i Den Hvide Kødby for at understøtte udviklingen af et stærkt innovativt og professionelt miljø, der profilerer og gavner København som kulturmetropol.

⇒ At udvikle rammebetingelserne for de kreative erhverv

⇒ At øge satsningen på temporær kunst og events.